

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“, v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Pravo bistvo nemške politike

OBNAVLJANJE MONARHIJE S HOHENZOLLERNCI.

Po vsem tem, kar se je v zadnjih mesecih zgodilo, je nastalo zelo resno vprašanje: Ali se je Nemčija po vojni sploh kaj spremenila ali nič in ali je v poslednjem bistvu sploh kakšna razlika med nekdanjo nemško monarhijo in sedanjo republiko? Že od časa, ko je bila sprejeta znana republikanska weimarska ustava, se je govorilo, da je Nemčija »republika brez republikancev«, odkar so pa zavladali v Berlinu pruski baroni, je samo še »monarhija brez monarhije«. Vprašanje pa nastane, ali je ta sprememba le navidezno ali tudi dejanska? Če pogledamo malo za nemške kulise, spoznamo namreč razne zanimivosti, ki dokazujejo, da je bila Nemčija, dasi prikrita, prav taka kakor je sedaj že takrat, ko je ves svet mislil, da se je spremenila. Nedavno objavljena zapuščina pokojnega Stresemanna, »velikega republikanskega in pacifističnega prijatelja« Aristida Brianda, vsebuje namreč tudi pismo, s katerim je prosil: »Njegovo cesarsko visokostvo prestolonaslednika« za instrukcije glede nastopanja na neki konferenci v Ženevi...

Toda zakulisna moč Hohenzollernecev se nam odkriva že davno poprej po Hindenburgovem pismu bivšemu cesarju Viljemu, odposlanemu 28. julija 1922. v Doorn. V tem pismu, ki ga je za nedavno maršalovo petinosemdesetletnico objavila nova revija »Die Monarchie«, je sedanji državni predsednik potrdil Viljemu, da 9. novembra 1. 1918. ni samovoljno pobegnil iz Nemčije, ampak se je izselil na Nizozemsko na nasvet in željo samega Hindenburga, ki je hotel Nemčiji s tem pripraviti lažji položaj v Versaju, s katerim pa se je te dni v Nemčiji popolnoma odkrito pisalo, da je sedanji predsednik republike maršal Paul von Hindenburg samo upravitelj prestola Hohenzollernecev do časa njihove restavracije.

Tako je pisala te dni »Deutsche Zeitung«: »Za Nemčijo je samo ena rešitev: obnovitev monarhije s Hohenzollernci. In nekdo je, kakor izgleda, pozvan in določen od same usode, da obnovi nekdanje cesarstvo. To je oni človek, ki je 10. novembra 1. 1918. napotil cesarja Viljema preko holandske meje. Danes je

predsednik države, najvišji nositelj njene moči in je med ljudstvom tako čislán in priljubljen, da more izvesti tudi tisto, kar bi se komu drugemu težko posrečilo: to je maršal von Hindenburg. On uvideva, da Nemčija ne more več živeti pod tako konstitucijo. Toda prav tako kakor Hindenburg, so zvesti Hohenzollerncem tudi člani sedanje vlade od kancelarja von Papena pa do barona Neuratha. Zlasti sta von Papen in von Gayl zelo vidno pokazala, da sta do dna svojega bistva monarhisti, saj sta že v tistem trenutku, ko sta prisegla na republikansko weimarsko ustavo, izjavila, da imata je glavna težnja — zrušiti to ustavo! Notranji minister von Gayl je šel še korak dalje kot von Papen in je v nekem svojem javnem govoru že kmalu po zaprisegi dejal, da je globoko vdan monarhiji.

Kdor bi hotel imeti še več dokazov, da pripravljajo von Hindenburg, von Papen in njuni ljudje restavracijo nemške monarhije s Hohenzollernci, mu jih dá ves razvoj novejši notranje politike. Dr. Brüning in njegova vlada sta sá samo zaradi republikanstva in Adolfa Hitlerja ni smel postati kancelar samo zato, ker ni hotel priseči vdanosti monarhiji. Politike Berlina torej že sedaj ne vodijo funkcionarji republike, ampak eksponenti monarhije po navodilih zaenkrat še v ozadju delujočega cesarja Viljema in prestolonaslednika? Formelna restavracija je po vsem tem torej le še vprašanje časa. Nemčija je, če odgovorimo sedaj na uvodoma stavljeno vprašanje, ostala v bistvu popolnoma taka, kakršna je bila pred in med svetovno vojno. Vse kar je počenjala drugače, je bila le taktika, ki naj bi slepila svet in pripravila teren za nastop, ki ga uresničuje že nekaj mesecev, od lozanske reparacijske konference do zahteve po enakopravnosti pri oboroževanju!

Znani bivši italijanski državnik in sedanji politični emigrant v Franciji grof Sforza je po vsem tem pogodil pravo, ko je zapisal te dni v francoski reviji »Affaires Etrangères«, da bodo junckerji privedli Nemčijo v nove nevarnosti in nova ponižanja, če jih katerakoli sila še oravčasno ne odstrani. A kdo naj jih odstrani? Kdo in kako?

Konference v Londonu ne bo

V LONDONU SO SE PREPRIČALI, DA BI BILA KONFERENCA BREZ USPEHA IN SO JO ZATO PREKLICALI.

PARIZ, 6. oktobra. Čisto nepričakovano se je izvedelo v angleških političnih krogih, da so v Londonu opustili misel na sklicanje konference petih velesil, ki naj bi reševala vprašanje nemške enakopravnosti pri oboroževanju. Tudi oficijozni Reuterjev urad objavlja vest, iz katere je razvidno, da so merodajni angleški vladni krogi prišli do prepričanja, da ne dajeta stališči Francije in Nemčije nobenega upanja, da bi se obe nasprotujoči si velesili udeležili nameravane konference. Radi tega so sklenili, da se konference ne skliče.

Med tem pa, ko je doslej prevladovalo mnenje, da se ženevska razorožitvena konference brez sodelovanja Nemčije ne bi mogla nadaljevati, se zadržuje sedaj,

da navzočnost Nemčije ni potrebna in se konference lahko nadaljuje tudi brez Nemcev. Edino upanje je pa še, da bo Nemčija zopet sodelovala po uspehih, ki bodo doseženi na konferenci v Ženevi.

BERLIN, 6. oktobra. V nemških vladnih krogih je napravila vest, da londonske konference petih velesil ne bo, zelo mučen vtis. Splošno se zatrjuje, da se je v pogovoru med angleškim zunanjim ministrom sirom Johnom Simonom in francoskim ministrskim predsednikom Herriotom jasno pokazalo, da Francija absolutno odklanja vse nemške zahteve po enakopravnosti. Zaradi tega ni pravljio v Berlinu, ostalo Angliji nič drugega, kakor opustiti misel na sklicanje londonske konference.

Politična sprava na Grškem

SKLENITEV NARODNEGA EDINSTVA IN SESTAVLJANJE KONCENTRACIJSKE VLADE. — VOJAŠKA LIGA SE JE SAMA RAZPUSTILA.

ATENE, 6. oktobra. Grčija stoji, če ne varajo vsi znaki, pred poplavo nacionalno obnovitvijo. Politične borbe, ki so doslej višle pri zadnjih volitvah, so sedaj popolnoma prenehale in vse politične stranke so izdale geslo za sklenitev narodnega edinstva in sestavo nacionalnega koncentracijskega kabineta. Inicijativa za to je dala monarhistična ljudska stranka, katere voditelj Tsaldaris je izjavil, da priznava njegova stranka republikansko državno obliko. Ta njegova izjava je napravila na vso javnost najgloblji vtis. Ateški vladika je po skupnem obisku zastopnikov vseh verskih občin odredil, da se morajo prihodnjo nedeljo v vseh cerkvah v deželi opraviti svečana bogoslužja v proslavo obnovitve narodnega edinstva. Te dni bo nastopil predsednik republike Zaimis dalje potovanje po vseh večjih mestih v državi in bo ob tej priliki vzpodbujal narod k narodnemu edinstvu. Spremljali

ga bodo voditelji vseh političnih strank.

Z merodajne strani poročajo, da se pripravlja velik političen banket, katerega se bodo udeležili poleg predsednika republike tudi vsi voditelji strank, poslanci in senatorji. Med banketom bodo izrazili voditelji strank svoje izredno veselje nad politično spravo. Ministrski predsednik Venizelos je odredil, da se mora pomen tega dogodka prihodnjo soboto s primernimi predavanji razložiti v vseh šolah.

ATENE, 6. oktobra. General Othonaios, šef politične vojaške lige, je naslovil na častnike atenske garnizije proklamacijo, v kateri pravi med drugim, da je liga zaradi dejstva, da so celo rojalisti priznali republikanski režim, izgubila pravico do še nadaljnje eksistence. Vrhovni svet vojaške lige se je zaradi tega prostovoljno razpustil in odvezal častnike vseh dolžnosti do razpuščene lige.

Hitlerjeva moč pojema

PAPENOVA VLADE NAMERAVA OSTATI SE DOLGO NA KRMILU. — TEŽAVE IN NADLOGE NA RODNIH SOCIALISTOV.

BERLIN, 6. oktobra. Neki levičarski parlamentarec je izjavil dopisniku »Vossische Zeitung«, da namerava po vseh izgledeh sodeč, ostati vlada Papen-Schleicher še dolgo na svojem mestu. Po mnenju tega politika bo pa to možno le tedaj, če se bo posrečilo vladin gospodarski program, ker parlamentarne volitve same ji ne bodo škodovala. Z gotovostjo je mogoče računati, da bo narodna socialistična stranka izgubila lepo število mandatov, ker so Hitlerju med njegovimi pristaši mnogo škodovala izjave, kakor n. pr. ona, da se bo na koncu koncev vendarle polastil oblasti zaradi tega, ker bo živel dalje od Hindenburga. Prav tako mu zamerijo tudi brzotavko, ki jo je poslal na smrt obsojenim v Beuthenu, ker jih je nazival s tovariši. Mnogo škoduje stranki tudi odkrito sovraštvo med Hitlerjem in Strasserjem, ki je nastalo zaradi tega, ker je Strasser razlen politik. Najbolj pa škoduje narodnim socialistom pomanjkanje denarja, ker

jim je veleindustrija odrekla vsako pomoč iz razloga, ker so se mnogi vodilni člani stranke odkrito izjavili za socializem.

NUNCIJ FLORES PONESREČIL?

NEW-YORK, 6. oktobra. Letalo, s katerim je odletel iz Mehike izgnani papežev nuncij Ruiz Flores in ki bi moralo že včeraj prispeti v Bronswille v Združenih državah, še vedno ni prispelo. Domneva se, da je moralo zaradi hudega viharja nekje med poletom zasitno pristati.

POBIJANJE PROSTITUCIJE V PRUSIJI.

BERLIN, 6. oktobra. Pruska vlada se v zvezi z državno vlado trudi z načrti, kako bi omejila naraščanje prostitucije v Prusiji. Izdana bo izjemna naredba, ki bo znatno onemogočala razvoj prostitucije.

Nemiri brezposelnih v Angliji

LONDON, 6. oktobra. Pred mestno hišo v Westhamu so nastale sinoči zopet velike demonstracije brezposelnih. Ob tej priliki so bile izropane mnoge trgovine. Policija ni mogla sama razgnati demonstrantov in je zato morala poklicati na pomoč tudi volake. Prav tako so bili nemiri tudi v Romfordu, kjer so brezposelni izropali 20 trgovin. Še večji nemiri pa so bili v Belfastu, kjer so demonstranti zgradili po ulicah barikade.

Hoover pere Ameriko

NEW-YORK, 6. oktobra. Predsednik Hoover je imel predsinocnjim v Des Moines v državi Iowa svoj prvi volilni govor. V glavnem se je bavil z vprašanjem sedanje krize in izjavil, da te krize ni v toliki meri zakrivila gospodarska politika Amerike, kakor pa svetovna vojna in evropski nacionalizem. Dalje je Hoover izjavil, da je ameriško finančno ministrstvo že pred več meseci sklenilo ukiniti zlati standard; ker pa se je vrnilo okrog 525 milijonov zlatih dolarjev, to ni več potrebno. Hoover je naglasil, da ameriška vlada nikoli ne bo pristala na znižanje dolgov. Ves denar, ki bo v bodoče prihajal iz tujine, se bo uporabljal za krepitev ameriškega izvoza.

ODREDBE ZA NEMŠKE VOLITVE.

BERLIN, 6. oktobra. Pruski notranji minister je izdal naredbo vsem policijskim oblastvom, da morajo skrbeti za absoluten mir in svobodo na dan volitev 6. novembra. Najznačilnejša točka v naredbi je člen, s katerim se prepoveduje oviranje shodov in politične agitacije s strani političnih nasprotnikov. Stranki, ki bi skušala ovirati nasprotniške shode, se bodo prepovedali njeni lastni shodi.

ŽRTVE CERKVENEGA STROPA.

DUGA RESA, 6. oktobra. V vasi Brest nedaleč od Generalskega sto'a je bilo v ponedeljek, kakor običajno vsako leto, cerkveno prošenje, ki se ga je udeležila velika množica okoliškega prebivalstva. Med mašo pa se je v nabit polni cerkvi nenadoma podrl del stropa, kar je povzročilo med ljudstvom silno paniko. Večje število ljudi, pred vsem žensk, je obležalo nevarno poškodovanih. Cerkev bodo oblasti do popravila zaprle.

BREZPOSELNOST NARAŠČA.

BERN, 6. oktobra. Mednarodni urad dela v Ženevi objavlja, da se je položaj na svetovnem delovnem trgu v juliju, avgustu in septembru še poslabšal. Samo po uradnih statistikah držav je sedaj na vsem svetu brez posla in zaslužka 22.500.000 ljudi.

Dnevne vesti

Žrtvujmo eno jesensko nedeljo za obmejne planine!

9. OKTOBRA K SV. DUHU NA OSTREM VRHU.

Poletna turistovska sezona se bliža koncu! Ljubezni pohorski domovi so si po letošnjem letoviščarskem navalu oddahnili in se sedaj pripravljajo na skorajšnje veselo zimovanje. Pohorske megle skrivajo svoje vrhove, da jih kmalu pokažejo v čim lepšem belem oblačilu vsem onim, ki jim je pohorska zima s svojimi čari nad vse mila in draga.

Obmejni Kozjak, zapuščen in osamljen, se ne veseli zime! Prešlo je poletje, prazno in pusto; le maloštevilni prijatelji so prihajali v mikavni planinski svet tik državne meje... In vendar bi bili mejaši tako veseli izdatnejših obiskov iz zaledja! Kako radi prihajajo drugorodci in kako se znajo dobrokatiti! Dobro poznajo težnje obmejnega ljudstva in dobro preračunane so metode njihove nacionalne ekspanzivnosti. Niti zima jih ne zadržuje. Lani so na dilačah preplavili obmejne planote s »športno« parolo: »In's bedrohte Grenzland!« Mi križarimo rajše po Pohorju...

In vendar smo (če že ne kot turisti, pa vsaj kot narodnjaki) dolžni, da vsaj včasih posetimo tudi naš obmejni planinski svet! Z izleti v številne obmejne kraje okrepimo v mejaših zavest slovenske pripadnosti ter utrdimo kulturno in gospodarsko stanje obmejnih postojank.

Zato je hvalevredna iniciativa nekaterih planincev in Sokolov, da vsaj eno jesensko nedeljo žrtvujemo obmejnim planinam. Središče kobanskega višavja, Sv. Duh na Ostrem vrhu, se lahko ponasa s pozicijo, ki mu omogoča kulturno poslanstvo na vse strani naše severne državne meje. Saj dan za dnem s svojimi zvonovi budi in kliče rojake, ki so ostali že daleč tam preko lučanskih poljan...

Sokol, strelska družina, agilna CMD podružnica in obširna knjižnica ZKD so stebri, okrog katerih se zbira četa vztrajnih mejašev. Samo nekaj korakov od njih je ekspozitura nemške »Südmarke« v avstrijski šoli — potujočevalnici za slovenske otroke. Meja deli vas tako nesrečno, da je ostalo najlepše poslopje — bivša CMD-šola — na oni strani, z njo vred pa še več stotin zavednih Slovencev.

V nedeljo 9. oktobra jih obiščemo in osvežimo staro bratstvo in prijateljstvo, da bodo lažje prenašali križe in težave obmejne grude.

Ni samo v interesu meje nameravani nedeljski izlet, marveč je to zadeva predvsem nas — Dravski dolžni. Zavedajmo se, da z njimi stoji in pade tudi — zaledje!

Karel Jančič petdesetletnik. Jutri, dne 7. t. m., obhaja v krogu svoje rodbine znani ugledni mariborski trgovec z manufakturo, g. Karel Jančič, petdesetletnik svoje rojstva. Kot mlad trgovski pomočnik — doma je iz St. Jurja ob juž. žel. — je pred 30 leti prišel v Maribor, ki mu je postal druga domačija. Slavljence spada k peščici tistih slovenskih trgovcev, ki so v predvojnem Mariboru ustanovili sedanje »Slovensko trgovsko društvo«. Bil je njegov član in deloma tudi odbornik od početka do danes. Že kot trgovski pomočnik je bil radi svoje trgovske spretnosti, absolutne zanesljivosti in postrežljivosti — lastnosti, ki ga dišijo še danes — znan Mariborčanom in najširši okolici, tako da je mogel l. 1914. misliti na osamosvojitve. Izbruh svetovne vojne mu je prekril načrte in ga za dolga leta iztrgal rodbini in poklicu. Toda po preobratu se je poprijel dela s toliko večjo vnetostjo in si tokom let ustvaril s svojim trgovskim znanjem in solidnostjo tako lepo pozicijo, da ga danes po pravici štejemo med prve mariborske trgovce. Poleg svoje trgovine se je jubilant požrtvovalno udeleževal v stanovskih in gospodarskih organizacijah: kot odbornik »Gremija trgovcev«, »Trgovske samopomoči«, »Posojilnice« v Mariboru itd. Dolga leta je bil član davčne komisije v Mariboru. Kot človeka z globoko razvitim socialnim čutom, ki po svojih močeh rad pomaga kolikor more, ga ne poznajo samo naša dobrodelna društva, nego tudi nešteti poindci. Uglednemu someščanu in svojem dolgoletnemu naročniku želimo ob njegovem jubileju tudi mi še mnogo poklicnega uspeha ter dolgo vrsto let neskaljene sreče!

Iz notarske službe. Včerajšnja naša vest, da je g. Ivan Bakovnik postavljen za notarja v Maribor, ni točna. Notarja g. Bakovnika je pravosodno ministrstvo postavilo v Marenberg.

Spremembe v državni službi. Na lastno prošnjo je premeščen policijski stražnik, zvančnik France Rudež iz Maribora v Ljubljano; upokojen pa je policijski stražnik pri tukajšnjem predstojništvu mestne policije France Stupar.

Grobovi. V splošni bolnišnici je preminula včeraj v starosti 72 let zasebnica Josipina Tiesofova. Pogreb bo v petek ob 15. uri na magdalenskem pokopališču. V nežni mladosti pa je umrla hčerka tehniškega uradnika Ivanka Lorberjeva v splošni bolnišnici. Pogreb bo v petek ob pol 16. uri na frančiškanskem pokopališču.

Velika kavarna: vsak dan Broadway Girls. Prvorazredna restavracija.

Poroke. V zadnjem času so se poročili v Mariboru: Alojzij Gabrijan, tiskarski strojnik in Filomena Ojsteršek; France Palunder, tkalski mojster in Kristina Černkova, Alfred Bizjak, tekstilni mehanik in Elfrida Bredschneiderjeva; Ivan Rumpf, delavec in Terezija Lešnikova ter Anton Kos, posestnik in Josipina Kotnikova. Bilo srečno!

Na tukajšnji glavni pošti so bile te dni odkrite na pisemskem oddelku neke nekretnosti. Poštna uprava je s sodelovanjem tukajšnje mestne policije izvedla natančno preiskavo in je bilo vse gradivo včeraj s tremi aretiranimi uslužbenci vred izročeno državnemu tožilstvu. Eden aretiranih uslužbencev je svoje manipulacije odkrito priznal, ker je bil zasačen in flagrantni, dočim ostala dva soudeležbo odločno zanikata.

Poučni izlet ljubljanskih učiteljskih v Maribor. Pretekli ponedeljek so gojenke 5. letnika ljubljanskega učiteljskega posejstva Maribor pod vodstvom gđ. prof. Anice Černejeve. Dopoldne so prisostvovali potku v 3 modernih polzkusnih razredih deške osnovne šole v Studencih, kjer je nekaj dni preje hospitalno tudi učiteljske iz Čakovca. Popoldne so si Ljubljančanke ogledale mesto in razne zavode ter so se polne zadovoljstva in z lepimi vtisi vrstile domov.

Prvi letošnji sneg. V noči od torka na sredo je zapadel na Urški in Peci prvi letošnji sneg, kar je povzročilo tako občuten padec temperature tudi v Mariboru.

Obmejni izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu priredi studentski Sokol v nedeljo 9. oktobra. Popoldne bo pred gostilno Lovca telovadni nastop, petje in prosta zabava. Prijatelji obmejnih planin iskreno vabljeni!

Otvoritev sezone na odru studentskega Sokola. Dramski odsek studentskega Sokola je otvoril v soboto 1. t. m. zvečer novo sezono s Cankarjevimi »Hlapci«. Predstava je v vsakem oziru dobro uspela.

Sirov napad na župnika. Vest, da je postal 87letni sivolasi župnik g. Canjko v noči na pretekli torek žrtve sirovega napada, je razburila vse Središčane. Ponoči se je namreč splazil v župnikovo stanovanje neznan vlomilec, katerega pa je župnik slišal in šel pogledat, kaj ropota v sosednji sobi. Ko je odprl vrata, je planil vlomilec nanj, ga pobil na tla ter mu zadal veliko rano na glavi, da je omedlel. Nato je vlomilec, ko je bil prebrskal župnikovo sobo, pobegnil skozi večna vrata in ga sedaj zasledujejo orožniki.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 79. številki: pravilnik za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita za uradnike finančne kontrole, odločbo o začasnih vezanih dinarjih, privatni kliring z Avstrijo, nadalje odločbe državnega sveta, spremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine ter razne objave iz »Službenih novin«.

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 15. do 21. septembra je bilo v dravski banovini 71 primerov tifusa, 127 primerov griže, 65 škrlatinke, 40 primerov ošpic, 98 davice, 125 dušilnega kašlja, 29 šena, 7 otrpnjenja tilnika, 5 otročične vročice, 4 primere vnetja pršesne slinovke, 3 vrančnega prisada in 2 primera krčevite odrevenelosti. V omenjenem času je umrlo za nalezljivimi boleznimi skupno 8 oseb.

Dvojezični letaki mariborskega slovenskega podjetja. Zadnje dni so se pojavili pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah in okolici mali reklamni letaki nekega mariborskega trgovskega podjetja, ki napovedujejo od 28. septembra veliko prodajo konfekcije. Ko smo si letake natančneje od blizu ogledali, smo v svoje največje začudenje ugotovili, da so dvojezični. Škandal in sramota! Je li res mogoče, da si upajo nekateri ljudje še dandanes po čisto slovenskih krajih trsiti dvojezične reklamne letake in označevati, da bo »ab 28. September Groß-Verkauf« itd. Ne vemo, kdo je lastnik podjetja v Mariboru, a bodisi kdorkoli, dolžan je, da dá odgovor za tako nedopustno početje, ki žali naš narodni ponos in samozavest. Upamo, da so ti dvojezični letaki prvi in zadnji v naših krajih.

Zakaj je toliko zanimanja za obisk zgodovinske Petovlje? Ker je redka prilika za zasebne nameščenice, da si ogledajo vse znamenitosti Ptujja za tako mal denar. Opozorjamo na ogled rimskih izkopin tempelja Mitre, na znamenitosti muzeja in ptujskega gradu grofov Herbersteinov, ki vsebuje toliko redkih zanimivih dragocenosti iz preteklosti, da si bodo izletniki ob zgovornih besedah odličnega zgodovinarja g. dr. Vl. Travnerja v prijetnem razpoloženju znašli v one lepe davne čase, v katerih ni bilo svetovno gospodarskih kriz in tolike socialne bede. Prijave se sprejemajo do petka. Avtobusna vožnja tja in nazaj Din 15.— Odpeljemo se točno ob 13. uri popoldne izpred Kralja Petra trga. Prijatelji Društva zasebnih in avtonomnih nameščenicev v Mariboru ste iskreno vabljeni!

Epidemija davice se je pojavila v občini Vuzenica-Muta. Slovenjgraška izolirnica je tako prenapolnjena, da ležita v eni postelji kar po dva bolnika.

Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru rojenih 87 otrok (43 dečkov in 44 deklic), umrlo je 68 oseb (42 moških in 26 žensk), poročilo pa se je 25 parov. Na posamezne župnije odpade: v stolni župniji je bilo 66 rojstev (32 dečkov in 34 deklic), 7 smrtnih primerov (1 moški in 6 žensk) ter 2 poroki; v frančiškanski župniji so zabeležili 9 rojstev (4 dečki in 5 deklic), 9 mrličev (4 moške in 5 žensk) in 4 poroke; v magdalenski župniji 12 rojstev (7 dečkov in 5 deklic), 50 smrtnih primerov (36 moških in 14 žensk) in 16 porok. V evangelijski župniji pa so imeli dva mrliča in tri poroke.

Roparskemu napadalcu z Livade na sledu? Pretekli petek okrog 18.30 je bila, kakor smo poročali, na samotni cesti na Livadi v bližini banovinske stanovanjske hiše napadena 30letna žena monterja mariborske mestne plinarne Ivanka Petkovškova. Neznani ropar ji je skušal iztrgati ročno torbico, v kateri je imela med drugim tudi 1100 Din gotovine, vendar pa se je Petkovškova obupno branila. Ko je ropar uvidel, da mu njegov poskus izlepa ne bo uspel, je potegnil iz žepa nož in zabodel Petkovškovo trikrat v levo roko in štirikrat v levo nogo. Šele ko se je Petkovškova onesveščena zgrudila na tla, ji je iztrgal torbico in izginil v temi. Policija je uvedla o zadevi obširno preiskavo in s podrobnimi poizvedbami ugotovila, da je kritične noči po napadu izginil iz Maribora neki zelo sumljivi moški, ki se je dotlej stalno potikal po mestu. Policija upa, da ga bo v kratkem dobila v pest in da bo v njem ugotovila roparskega napadalca na Petkovškovo.

Narodno gledališče

Četrtek, 6. oktobra ob 20. uri »Zvedave žene«. Red A.

Petek, 7. oktobra. Zaprto.

Sobota, 8. oktobra ob 20. uri »Dve nevesti«. Premiera.

Dve nevesti na mariborskem odru. Kot naslednja dramska premiera se uprizar v soboto, 8. t. m. domače dramsko delo, kmečka vesela igra popularnega pisatelja Cvetka Golarja »Dve nevesti«. Snov te veseloigre, ki je bila njena krstna predstava pred dobrim letom v Ljubljani, je polna šegavosti in pristnega, neprisiljenega humora. Dejanje se godi na Gorenjskem v preteklih časih. Režira J. Kovič, premieri bo prisostvoval tudi pisatelj.

Karlo Rupel, Marijan Rus in dr. Danilo Švara, prvi danes že zelo čislani violinski virtuozi, ki se je pravkar vrnil s koncertne turnee po Franciji, kjer je žele velike uspehe, drugi najboljši čecenc mojstra Betetta, danes anajžiran kot basist ljubljanske opere, tretji uvažen kapelnik iste opere, prirede svoj koncert v mariborskem gledališču v ponedeljek, 10. t. m. Spored je pester in zanimiv. Vstopnice pri gledališki blagajni. Znižane operne cene.

Ljudje, ki trpe na otežkočeni telesni potrebi in ki jih zaradi tega mučijo krvno prenapolnjenost trebuha, pritisk krvi v možgane, glavobol, močno utrujenost srca, dalje, ki trpe na bolezni dančice, sluznice, fišurah, hemoroidalnem zamoku, fistulah, jemljejo za iztrebljenje črevesa zjutraj in zvečer po četrtinko »Franz Josefove« grenčice. Vodilni zdravniki kirurških zavodov izjavljajo, da se poslužujejo »Franz Josefove« vode po operacijah z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za plesni tečaj zimskega športnega odseka SPD v Mariboru, ki bo vsako sredo od 20. do 23. ure počenši z 12. oktobrom v dvorani Zadrugne gospodarske banke pod vodstvom strokovnega plesnega učitelja, smo vabila razposlali. Če smo koga pri vabljenju prezrli, nam to blagohotno oprostite ter vabilo reklamira v pisarni SPD. Aleksandrova cesta 35, telefon 21-22, kjer se sprejemajo prijave in dobe ostala pojasnila.

Strel iz zasede. Ko se je te dni peljal z avtom mariborski zastopnik tovarne »Zlatorog« g. Škerbec iz Ptujja proti Ormožu in v vozil skozi vas Gorišnico, je neznanec ustrelil v avto. Kroga je prebila streha, a na srečo ni pogodila zastopnika. Pri poizvedbah so orožniki sledili dva fant iz bližnje vasi, ki se bosta morala zagovarjati pred sodiščem, ker so pri enem našli samokres.

Strupene gobe. Včeraj si je privoščila 46letna učiteljica glasovirja Karolina Jagrova za kosilo gobe. Po kosilu pa ji je postalo slabo in so jo morali z rešilnim avtom prepeljati v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec.

Nezgoda. Ko je šel včeraj z dela domov pri trvdri Hutter in drug zaposleni delavec France Golob, je padel na cesti blizu opekarne v Košakih in si zlomil desno nogo. Spravili so ga v bolnišnico.

Zasačili so ga. Včeraj popoldne je neki uradnik trvdke Doctor in drug telefončno obvestil policijo, da je opazil s svojimi tovariši, kako si je nameščene A. R., stanujoč v Novi vasi pred odhodom iz službe skrli pod suknjič kos platna. Policija je napravila na njegovem stanovanju hišno preiskavo in res našla nekaj platna, katerega je bil odnesel iz tovarne. R. je skesano priznal tatvino in bo imel posla s sodnijo.

Aretacije. V pretekli noči je policija aretirala 5 oseb, in sicer Franceta B. zaradi potepušstva, nekega Mirka Š. zaradi obrtnega prestopka, Marijo M., ker je pijana obležala na cesti in neko Filomeno R. zaradi tajne prostitucije.

Ponesrečena kolesarka. V Stražgoncih je padla včeraj s kolesa 19letna Marija Malejeva in se hudo poškodovala na levi nogi. Zdravi se v tukajšnji bolnišnici.

S klopi je padla sinoči leto in pol stara Milenka Črnkova v Zgornjem Dupleku ter si pri padcu zlomila desno nogo pod kolenom. Ponesrečeno dekletce so prepeljali v bolnišnico.

Misli starega Mariborčana

K ČLANKU »RENACIONALIZACIJA DENACIONALIZIRANIH«.

Ko sem čital v »Večerniku« članek »Renacionalizacija denacionaliziranih«, ki nas je zopet spomnil na naše slabosti, sem se od srca razveselil. Star Mariborčan sem in poznam iz lastne bridke izkušnje zelo dobro tiste čase, ko je tod gospodarila še pokojna Avstrija. Toda reči moram, da smo se tedaj Slovenci, kar nas je bilo zavednih seveda, bolj držali svojih narodnih dolžnosti kakor se jih danes. Posebno dobro smo znali izvajati geslo: »Svoji k svojim!« Sedaj smo na to pozabili in po prvem strahu je našim nemčurjem zopet zrastle greben, da si upajo javno izgovarjati razne prerokbe, ki si želijo, da bi se uresničile.

Da nemčurstvo na desnem bregu: v petem okraju, Studencih, na Teznu, na Pobrežju itd. še ni odstranjeno, ampak se še krepí, so krivi samo železničarji, ki so jim vzor Amsterdam, Gradec in Dunaj. Potrebno bi bilo zato, da bi se zopet odredili za vse nemškutarje izpiti iz slovenščine. Kdor ne zna državnega jezika in še ni definitivno nastavljen, naj se ne nastavi, saj je na razpolago na tisoče zavednih ljudi, ki so potrebni za službo. Prav tako bi se moralo nemškutarjenje strogo prepovedati in če prepo- ved sama ne bi zalegla, so na razpolago disciplinske kazni. Saj je vendar nevzdržno in nepojmljivo, da so glavna ovira pri odstranjevanju nemškutarije — državni nameščenci! Sličnega stanja ne najdemo na vsem vesoljnem svetu! In kaj bi se, poznamo jih, ki komaj čakajo, kdaj bi smeli zopet izvesti rdeče in frankfurtske zastave.

Toda ne samo železničarji iz delavnic, tudi razni drugi naši meščani niso nič boljši. Poznam celo vrsto trgovcev, ki so slovenskega rodu, a so zagrizeni nemčurji. Med njimi so tudi taki, ki so se pred in med svetovno vojno vdeleževali napadov na Slovence. Ko je imela CMD leta 1908, v Ptujju svoj občni zbor, so zborovalce napadli tudi nekateri, ki bogate sedaj v Mariboru na račun naših žepov. Danes so ali stebri nemčurstva ali pa mlačneži; če bi se časi spremenili, bi pa postali zopet ono, kar so bili... Na vse to pozabljamo celo mi stari, mladina pa živi tako, kakor da sploh ne bi bilo nobene nevarnosti več.

Po tej poti ne bomo nikoli dosegli željenega smotra, ostali bomo za vselej hlapci nemških podjetnikov, ki bodo s svojo finančno močjo in raznimi ugodnostmi, ki so jih deležni, onemogočali razvoj in okrepitev slovenskih trgovcev, obrtnikov in industrijev. Čas, ki ga živimo, je ubral nagel tempo, zato moramo tudi mi postati bolj aktivni in poskrbeti

moramo za to, da utrdimo svoje postojanke, da ustvarimo v Mariboru in na naši severni meji trdno in zavedno falango kompaktno in čiste slovenske mo-

či kot dela moči velike svobodne Jugoslavije. Zato pozdravljam iniciativo, ki jo je dal omenjeni članek v »Večerniku« in želim, da bi jo vpoštevali vsi, ki jim je še pri srcu usoda Slovencev in Jugoslovancev! Po tej poti naprej! Zigosajmo vse, kar je gnilega, trebimo in čistimo dokler je čas!

-j. -c.

Manifestacija Mariborske sokolske župe za telesno vzgojo

SIJAJNI USPEHI PRVIH ŽUPNIH LAHKOATLETSKIH TEKEM, NA KATERIH JE TEKMOVALO V POSAMEZNIH PANOGAH 420 TEKMOVALCEV.

Mariborska sokolska župa je priredila preteklo soboto popoldne in v nedeljo prve lahkoatleške tekme, na katerih je nastopila mlada sokolska generacija, ki je pokazala življenjsko silo in pravo disciplino ter na ta način manifestirala za telesno vzgojo. Stavljeno si nalogo je tehnični odbor Mariborske sokolske župe rešil vzorno. Nad vse pričakovanje vzor na in skoro brezhibna pa je bila tudi organizacija tekem ter zasluzijo organizatorji in vodstvo po pravici vse priznanje. Zamišlel je bila globoka in zajeta iz sokolskih načel.

Od 500 prijavitelj se je javilo na startu na prostornem letnem telovadišču Sokola Maribor I. 420 tekmovalcev in so bile te tekme največja lahkoatleška prireditve v naši državi. Rezultati tekem so naslednji:

Člani v peteroboju: I. France Rak (Matica) 2303,40, II. Albin Ban (S II) 2299,00, III. Otmar Arnuš (Matica) 2244,60, IV. Branko Polič (Sv. Lenart) Sl. g.) 2172,40, V. Ivan Štok (S I) 1924,20 in VI. Mijo Drobina (Ptuj) 1895,00.

Člani čet v peteroboju: I. Anton Ferlinč (Sv. Trojica v Sl. g.) 1564,40, II. Avgust Kopriva (Sp. Poljskava) 1534,20, III. Adolf Kocuvan (Sv. Benedikt) 1503,00, IV. Franjo Kržišnik (Sv. Benedikt) 1289,00, V. France Zajdela (Sv. Duh na St. g.) 1185,40 in VI. Jože Marič (Rogaševci) 1051,40.

Članice v troboju: I. Zinka Terglavčnikova (S I) 85,10, II. Ljubica Smerdujeva (Matica) 75,10, III. Živa Petrovičeva (S II) 62,50, IV. Vera Kovačeva (Matica) 60,75, V. Slava Lukmanova (Matica) 52,50 in VI. Eva Petrovičeva (S II) 50,50.

Moški naraščaj v četverboju: I. Danilo Požar (Matica) 290,60, II. Svetozar Grgič (Matica) 273,40, III. Milan Perme (Matica) 256,50, IV. Boris Škapin (Matica) 237,60, V. Vlado Lešnik (Marenberg-Vuhred) 235,20 in VI. Ferdo Usar (Studenci) 208,90.

Ženski naraščaj v troboju: I. Cveta Pivkova (S I) 72,50, II. Ančka Grilčeva (Matica) 57,00, III. Štefka Uršičeva (Pra-

gersko) 53,75, IV. Roza Štokova (S I) 43,90, V. Tilčka Regorškova (S I) 41,30 in VI. Marija Gradišnikova (Tezno) 41,00.

POSEBNE PANOG.

Člani.

Tek 100 m: I. Albin Ban (S. II) 12. II. Avgust Starašina (Matica) 12,4, III. Vlado Gvardijančič (S I) 12,5.

Tek 200 m: I. Danilo Kompara (S. III) 27,6, II. Ivan Žitnik (Poljčane) 27,5 in III. Gustav Starašina (Matica) 28,2.

Tek 400 m: I. Danilo Kompara (S. III) 1:00,2, II. Ivan Štok (S. I) 1:01,8 in III. Jože Kerenčič (S. I) 1:06,2.

Tek 800 m: I. Ljuben Mušič (Hoče) 2:21,7, II. Marjan Gala (S. I) 2:28,6 in III. Franjo Butolen (Matica) 2:33,4.

Tek 1500 m: I. R. Vertnik (Matica) 4:18,8, II. Zmago Lukežič (S. I) 5:18,0 in III. France Usar (Matica) 5:20,6.

Tek 3000 m: I. Ljuben Mušič (Hoče) 10:51,3, II. France Bauman (Središče) 10:58,0 in III. Ferdo Tinta (S. I) 11:09,0.

Tek 5000 m: I. Ferdo Tinta (S. I) 18:12,0, II. Drago Lah (Četa Kamnica) 18:19,0 in III. Josip Herič (Matica) 18:22,6.

Skok v daljino: I. Branko Polič (Sv. Lenart Sl. g.) 5,44, II. Zoran Polič (Sv. Lenart Sl. g.) 5,22 in III. Mijo Drobina (Ptuj) 5,19.

Skok v višino: I. Otmar Arnuš (Matica) 1,60, II. Miljutin Arko (Matica) 1,58 in III. Branko Polič (Sv. Lenart v Sl. g.) 1,55.

Skok s palico: I. Otmar Arnuš (Matica) 2,80, II. Avgust Zupan (Studenci) 2,60 in III. Alfred Savrin (Matica) 2,50.

Troskok: I. Adolf Černeck (Studenci), II. Mijo Drobina (Ptuj) in III. Dragan Kromer (Matica).

Krogla: I. Ivo Čelhar (Matica) 11,27, (izven konkurence 11,39!), II. Zoran Polič (Sv. Lenart Sl. g.) 10,39 in III. Otmar Arnuš (Matica) 10,39.

Disk: I. Ivo Čelhar (Matica) 38,94, II. Zoran Polič (Sv. Lenart Sl. g.) 34,95 in III. Gojmir Gala (Matica) 34,42.

Kopje: I. Ernest Lozej (Matica) 37,80, II. Ivo Čelhar (Matica) 37,21 in III. Vlado Ribarič (S. III) 32,18.

ODOL
ne kvari zobne
sklenine,
dasiravno
ima največjo
snažilno moč.

Kladivo: I. Ivo Čelhar (Matica), II. Otmar Arnuš (Matica) in III. France Rak (Matica).

Članice.

Tek 60 m: I. Ljubica Smerdujeva (Matica), II. Gabrijela Čepejeva (Četa Kamnica) in III. Rezika Žunkova (Kamnica).

Skok v višino: I. Milena Tušakova in II. Ljubica Smerdujeva, obe Matica.

Disk: I. Ljubica Smerdujeva in II. Milena Tušakova, obe Matica.

Kopje: I. Eva Drobina (Ptuj), II. Jelisaava Krajncova (Ptuj) in III. Ljubica Smerdujeva (Matica).

Krogla: I. Zinka Terglavčnikova (S. I) in II. Merina Tomaziničeva (Matica).

Štacija 800, 400, 200, 100 m: I. Sokolsko društvo Maribor I., ki si je obenem priborilo naslov župnega prvaka, II. Sokol Maribor Matica in III. Sokol Pragersko.

Štacija 4x100 m: I. Sokol Maribor I., II. Sokol Matica in III. Sokol Studenci.

Članstvu vseh sokolskih društev v Mariboru in okolici!

Dolžnost vsakega Sokola in Sokolice je, da se udeleži v petek zvečer predavanja v mariborski Ljudske univerzi, ki je posvečeno 100letnici rojstva dr. Miroslava Tyrša. Predaval bo podstarosta sokolske župe br. dr. Maks Kovačič. — Zdravo!

Samomor zaradi kanarčka.

Pred dnevi je umrla v Parizu 87letna zasebnica Jeanne Birdouxova, ki je bila nekoč splošno znana igralka in lepota. Birdouxova je bila izredna ljubiteljica živali, njeno posebno ljubezen pa je užival njen kanarček, ki je prosto letal po sobi. Pred dnevi pa je sedla starka v svoj naslonjač in ni opazila, da sedi na njem že njen ljubljeneč-kanarček. Zadnji čivk ptička ji je pojasnil njeno nerodnost. Ptičkova »tragična« smrt je spravila starko ob pamet. Birdouxova je odprla okno, stopila nanj in skočila iz drugega nadstropja na cesto, kjer je obležala mrtva na tlakovanem pločniku.

Milka Adamičeva:

Usoda „Nje“

Ni še poteklo toliko od tega, kar se je bila popolnoma umirila. Ne da se sicer trditi, da je bilo to pravo počivanje, bil pa je oni tegobni mir, ki nastopi kot reakcija po velikih in usodnih dogodkih. In madame je trpela veliko... Sprva se ji je videlo, da ji je usoda naklonjena. Še čisto mlado deklico jo je bil poročil bogat človek. Z njim je preživela prvi del mladosti v najlepših sanjah, v omami in razkošju. Dogodilo pa se je ono, kar se dogaja tisočim ženam, le da njena ponosna, velika duša ni mogla preboleti, ni mogla odpustiti. Tako se je razšla z njim, o katerem je do nedavna videla svoj vzor — ranjena, zadeta. Zakopala se je v samoto, zaklenila svojo dušo pred vsakim vnanjim žarkom... Prve trpke gubice so se zarisale v kotih njenih ust. Smehljala se je mrzlo in v očeh ji je sijal izraz globoke užaljenosti. Naselila se je v okolici Ruona v mali lični hišici, obrobjeni z dišečim vršičem akacij. Po ves dan ni zapustila svoje sobice, zdelo se je, kakor da stalno razmišlja. Temni robovi njenih oči so se takrat še povečali. Dosledno je odklanjala vsa vabila, niti ni marala sprejeti koga izmed družbe.

Nakrat se je dvignila in prepotovala domala vso Italijo. Začela se je zanimati za klasično umetnost. Slike Ticiane,

Michelangela, Leonarda da Vinci in drugih slavnih mož so jo navdušile. Kupila je sliko Rubensove žene s sinčkom. Tu je padel v njeno življenje dogodek, ki je izpolnil drugo poglavje njenega romana. Seznanila se je z mladim slikarjem, ki so mu vzdeli prilimek da Vinci, ker se je imenoval Leonardo, ker je bil istotak lepote med svojim spolom in je imel isto prednost drznosti in gibčne spretnosti. Slikal je moderno Ledo, z labudom s kačjo glavo. Pojava mlada žene je vplivala nanj izredno. Njen obraz je bil sicer leden in nedostopen, a bile so njene oči, ki so govorile. Te oči so izražale tolikšno bol, bol junakinje, ki se bojuje z lastnimi občutki. A obenem je ležalo v njih nekaj kakor brezmejno hrepenenje... Treba je bilo biti zelo mlad, da si razumel pogled teh oči. Visoko čelo, ki so ga križale komaj vidne ostre gubice je izražalo nek vzvišen ponos, ki ne pozna pardona.

Leonardo si je želel, da bi prodr! za ta beli zastor, dražila ga je ta svečanost, ki se ni skladala z bolešjo v očeh. Madame je ostala nedostopna. — Brani-la se je novih muk, novih razočaranj, vedoč, da je Leonardo mlad in bi ga narava sama prisilila, da jo čez nekaj let zapusti. Njegovi občutki so se ji zdeli silni — a hipni. Njej je bilo čez trideset-a v srcu je nosila koprnenje vseh žena, kakor da je ustvarjena zgolj zato, da postane srečna.

Naselila sta se v ruonski hišici, kjer ju je omamljal vonj dišečih vršičkov. Pila sta očarljivo moč mladih poletnih večerov, polnih sanj in zlatih gradov.

Potekalo je sedmo leto njune sreče, ko je zalotila madame v svojem srcu zlohotno misel, da bi ji utegnili biti kdaj ugrabljeni, česar bi zdaj ne mogla več pogrešati. Leonardo, ki je kdaj pa kdaj potoval, je postajal zadnji čas zagoneten. Njegov pogled se ji je izmikal, nemirna luč mu je trepetala v zenicah. A trdil je še vedno, da je srečen.

Prišel je čas obiska, ki ga je vsako leto naredil svoji materi. Četudi je vedela, da jo stara gospa mrzi, je vselej naročala zanj najlepših pozdravov. Upala je, da njena ljubeznivost sčasoma najde odmeva v stankini duši. Štela je ure do Leonardove vrnitve in slehrno jutro planila iz postelje v veseli slutnji, da jo preseneti in se vrne že danes. Tedaj pa je prejela pismo, pismo polno prepričevanj, da modernemu človeku ne more ležati sentimentalnost tako globoko v duši, da postane glavni smoter njegovega življenja. Toliko razumevanja od nje si je svest. Ljubezen do nje ostane nespremenjena, ali on je primoran poročiti deklico, ki je po materinem nasvetu zanj primerna nevesta...

Ko strela je udarilo to pismo vanjo. Nesli so jo v posteljo... Shujšana in blede je sedlapo treh mesecev k oknu, kjer so jo hladno poljubili prvi žarki pomladnega solca. V njej je bilo vse stra-

hotno mirno. Komaj se je zavedala, da živi. Splahnelo lice ji je porumenelo, oči so zlele mrtvo. Ure in ure je posedala ob oknu in nemo strmela v življenje, ki se je budilo zunaj v žarki luči pojočega dne. V njej je bila tema. Razjedala in grizla jo je ena sama misel...

Večkrat je kakor v pričakovanju priklenila tope oči na belo cesto, ali pa je skrita v najtemnejšem kotu svoje sobe do blaznosti napeto sledila slehrnemu koraku v predsobju.

Ko pa je neko turobno jutro sedela ob mali mizici, srebaše mehnično čašico čaja, se je zgodilo pričakovano čudo. Nemo se smehljaje, lepši ko kdaj prej, je stal Leonardo sredi sobe.

Madame je zardela v rumenih licih. V očeh se ji je vžgala čudna luč.

»Niti koraka dalje!« je padlo težko razbledih ustnic.

Leonardo je ni poslušal... V tem hipu je sprožila njena roka droben browning in oster vonj po smodniku je napolnil mehko ozračje.

Ko se je zbudila iz omedlevice, je izvedela, da je gospod Leonardo odpotoval tako hitro, kot je prispel.

O mlademu slikarju ni slišala poslednjikoli več. Niti se ni trudila poizvedovati po njem. Odslej je živela le ob pičli hrani spominov, ki so kakor medli žarki ožarjali pustinje njene razteptane sreče. Neopažno so zaspala v njej vsa občutja in liki gnijoče jesensko listje je nastopila njena duša pot propadanja...

Pietre Loti:

Lotijeva ženitev

Roman

17

Stara maorska pokopališča, domovanja in legla strašnih Tapapahujev, so zgrajena po obronkih gora...

V Tajohaeju ni na ulici skoraj nikoli žive duše. Na Nuka-Hivi je mrličnost našega evropskega življenja docela neznan. Domačini prebijejo večino dneva pred svojimi kočami, nepremični kakor sfinge. Kakor Tahičani, tako se hranijo tudi oni večinoma s sadovi svojih gozdov in nepotrebno jim je vsako delo. Le kdaj pa kdaj odide kdo na lov, na ribe, pa še ta se jim veliko ne ljubi.

Popol, neka njihova barbarska jed, je mešanica sadija, rib in žuželk, ki so se pregrele v prsti. Duh te jedi se ne da opisati. Na nekem sosednem otoku Hivaoaji (ali Sv. Dominiku), jejo še vedno človeško meso, dočim so na Nuka-Hivi pozabili na ta divjaški običaj že pred davnimi leti. To lepo spremembo so pozročili napori krščanskih misijonarjev, dočim je v vseh drugih primerih ostalo površno krščanstvo brez vsakega upliva na način življenja domačinov, in njihova zavratnost se niti zamisliti ne more...

Pri nekaterih domačinih se najdejo celo še slike njihovega poganskega boga. To je odvratno grd stvor, podoben človeškemu zaplodku.

Kraljica ima štiri take slike vrezane v pokrovke svoje pahljače.

II.

Prvo Rarahino pismo Lotiju.

(Prišelja ga je na markiške otoke neka ribiška ladja.)

Apire, i te 10. mati 1872.

E Loti, tau taio rahi e,
e ta u tane iti hare rahi
ja ora na oe,
i te atua mau!
Tau mafatu merahi peapea
no te mea ua rave atu oe,
no te mea aita nau miri-miri
faahou ia oe.
I tui nei ra,
o tan iti here rahi,
ja tam mau atu tele nei rata ja oe.
E papai noa mai oe ia u,
i to oe na mau manao rii,
ja maururu noa e a vau
e riro ra paha,
au rori e to oe na manao,
te huru iho a rahoi la te taata nei,
la taa e atu i taua ra vahine
Alta roa tu e porau rii api
i Apire nei.
Maori ra e o Turiri,
tau pifare iti here rahi,
Tirara tau parau iti,
faahou.
E pohe paha roa ino ia oe e haere mai
ua merahi maujui.
Ja ora na oe!

Rarahu.

Apire, 10. maja 1872.

O Loti, veliki prijatelj moj,
o mili moj možič,

pozdravljam te
z Bogom istinitim!
Srce mi je zelo žalostno,
ker si odšel tako daleč,
da te
več ne vidim.
In sedaj te prosim,
prijatelj moj mili,
kadar te najde
to moje pismo,
piši mi,
sporoči mi svoje misli,
da bom zopet mirna in zadovoljna.
Morda se je zgodilo,
da si že pozabil name,
kakor se dogaja moškim,
kadar zapuščajo
svoje žene.
Nič ni novega
zaenkrat v Apiru,
razen tega,
da je Turiri,
moja mila mačka,
zelo bolna
in da bo morda že popolnoma
mrtna, ko se boš vrnil.
Dokončala sem svoje pismo.
pozdravljam te!

Rarahu.

III.

Kraljica Vaekahu.

Ce greste na levi strani po tajohaeški
ulici, boste prišli poleg bistriga potoka

k hiši kraljice. — Indijska smokva, razraščena v orjaško drevo, meče svojo mračno senco na njen dvorec. Ob njenem deblu sede ženske, oblečene navadno v obleko iz zlatikaste tkanine, da so njihova obličja brončene barve. Izrazi njihovih obličij so sirovi in gledajo vas s posmehom divjaške ironije.

Tako sede ves dan nepremično, kakor kipi in molče neprestano zamaknjene v neke polusanje...

To je dvor Huka-Hive, kraljice Vaekahu in njenih dvorjank.

In dasi izgledajo tako malo vabljive, so vendar v resnici ljubke in gostoljubne; srečne so, če sede k njim tujec in neprenehoma ga gostijo s kokosovimi orehi in pomarančami.

Elizabeta in Aterija, dve dvorjanki, ki govorita francosko, vas nato sprašujeta po nalogu svoje kraljice o dogodkih zadnje francosko-nemške vojne. Govorita zelo glasno, a polagoma in vsako besedo naglašujeta na poseben način. Bitke, katerih se udeležuje več ko tisoč ljudi, se jima zde nemogoče in se jim smejeta. Število mož in čet naših vojsk presega vse njuno pojmovanje...

Toda tak razgovor postane kmalu dolgočasen. Zadoštuje jima nekaj besed, njuna radovednost je brž potlačena. Po dokončanem sprejemu dvor zopet utihne in storite kar hočete, da bi znova vznemirili pažnjo, vse je zaman, nihče se več ne briga za vas.

(Nadaljevanje sledi.)

Sport

Tekmovanje za mladinski pokal SK Ilirije. Prva finalna tekma se odigra 9. t. m. v Ljubljani, in sicer med zmagovalcem mariborske skupine ISSK Maribor in zmagovalcem ljubljanske skupine SK Ilirija. Druga finalna tekma pa se bo odigrala 16. t. m. v Mariboru kot predigra k prvenstveni tekmi Rapid Ilirija.

Iz JNS-a. Na seji kazenskega odbora 28. septembra t. l. sta bila kaznovana igralca Uršič (Primorje) in Najžer (ISSK Maribor), in sicer Uršič s prepovedjo igranja za dobo 2 mesecev in Najžer s prepovedjo igranja za dobo 3 tednov.

Na glavni skupščini ZNS, sekcija Ljubljana, je bil izvoljen nov upravni odbor: predsednik g. Betetto, tajnik I. g. Deržaj, tajnik II. in blagajnik g. Mahkovec, odborniki: gg. M. Pevalek in Ivo Lukežič ter kot nadzorstveni odborniki gg. Schneller, dr. Planinšek in Ahčan. Poverjeniki sekcije ostanejo: v Mariboru g. dr. Planinšek, v Celju g. Wagner, v Trbovljah g. Marin.

Na balkansko olimpiado v Atene so včeraj odpotovali naši reprezentanti. Iz Ljubljane so odšli Zupan, Zupančič, Šporn in Brnčan od Ilirije, Skok, Slapar,

Kovačič in Žorga od Primorja. Najboljši atleti iz Zagreba pa so odpovedali sodelovanje, med njimi tudi Jamnický, Manojlovič in Kally, tako da je naša reprezentanca odpotovala močno okrnjena. Balkanska olimpiada se bo pričela v nedeljo 9. t. m.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se nadaljuje v nedeljo 9. t. m. z returno igro Concordia-Viktorija, sicer pa se prvenstvo prekine, ker se igra v Pragi meddržavna tekma Češkoslovaška-Jugoslavija.

Cuden doživljaj ameriške igralke v Kovnu

Ameriška filmska igralka Joanne Brilova je prispela pred dnevi v Kovno, kjer je hotela obiskati nekega svojega daljnega sorodnika. Po izstopu iz vlaka je odšla najprej v kavarno, kjer se je naglo spoznala z nekim mladim in elegantnim gospodom. V razgovoru je mlada igralka izjavila, da namerava nekaj mesecev prebiti v Kovnu in da zato potrebuje stanovanje. Mladí kavalir se ji je takoj ponudil, da ji kot dober poznavalec krajevnih razmer poišče primerno sobo. Ko sta se naslednjega dne zopet sestala v kavarni, ji je elegantni kavalir

sporočil, da je našel krasno sobo in da jo je že zaaral s 5 dolarji, ki mu jih je igralka takoj tudi izplačala. Dal ji je listek z nekim naslovom in igralka je odšla v svojo novo stanovanje. Kako pa se je začudila, ko se je znašla pred velikim poslopjem, čigar okna so bila zavarovana z močnim omrežjem, pred vrati pa je korakala oborožena straža. Na njeno vprašanje ji je stražar paznik smeje pojasnil, da stoji pred državno kaznilnico in da je »danes že peta ženska, ki išče v zaporu svoje stanovanje...« Na njeno ovadbo je policija še istega dne aretirala elegantnega sleparja, ki se je preživljal z »izdajanjem« stanovanj v državnih zaporih.

Maščevanje banditove žene.

V Brooklynu so ukradli te dni neznaní banditi otroka znanega bogataša I. R. Rusella. Otroci se je igral v parku pred očetovo vilo, ko so nenadoma vstopili v park trije neznaní moški, pograbili otroka in ga odpeljali v pripravljenem avtomobilu. Uro nato je bil telefonično pokličan otrokov oče, ki so mu banditi zagrozili, da mu bodo njegovega petletnega sina ubili, čim jim ne pošlje na neko določeno mesto vsoto 25.000 dolarjev. Nesrečni oče je bil takoj pripravljen iz-

vesti naročilo, med pa je že pripeljala otroka zdravega v vilo neka ženska, o kateri je policija ugotovila, da je žena enega od banditov, ki so ugrabili otroka. Ker ji je bil mož nezvest, se mu je maščevala na ta način, da je vrnila otroka obupanemu Rusellu.

Kaj vse stori radio...

Neke lepe, zvezdane noči se je slišal v vseh radijskih aparatih v Ameriki glas napovedovalca Henryja Windsona, ki je govoril v mikrofona na oddajni postaji radijske družbe National Broadcasting Company. Ta glas je slišal v svoji delavnici tudi krojaški mojster Smith v malem podeželskem mestecu Ithaki. Ine Windson mu je bilo zelo znano, ni pa se mogel takoj spomniti, kje ga je že nekoč slišal. Tedaj pa je odprl svoje poslovne knjige in našel na od starosti porumenelih listih pod datumom 19. septembra leta 1911. naslednjo beležko: »Henry Windson dolguje za izgotovljeno obleko 35 dolarjev...« Krojač, ne bo di len, je naglo napisal terjatveno pismo in ga poslal gospodu Windsonu na naslov omenjene oddajne postaje. Čez nekaj dni je prejel odgovor, ki mu je bil priložen ček za 35 dolarjev. Od tega večera ima krojač Smith noč in dan odprt svoj radio-aparat...

Opravična številka: E IX 1207/32

Dražbeni oklic.

Dne 9. novembra 1932 dopoldne ob 11. uri pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin

zemljiška knjiha: Sv Magdalena, 1/8 vl. št. 787

cenilna vrednost: 3438 Din

vrednost pritikline:

najmanjši ponudek: 1719 Din.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru
dne 7. septembra 1932.

Izjava!

Podpisani izjavljam in obžalujem vse trditve, ki sem jih izrekel o Produktivni zadrugi mizarjskih mojstrov v Mariboru, Vetrinjska ulica, da je njeno blago slabo in da so mojstri nespособni ter obžalujem, da sem nekatere stranke odvrgnil od nakupa. Zahvaljujem se zadrugi, da je odstopila od zasebne tožbe. — Kelschler P. 3283

Poltovorni avto

prodam ali zamenjam za motorno kolo ali drugo blago. Naslov v upravi Večernika. 3285

Sobo, kuhinjo in kabinet,

kakor tudi sobo in kuhinjo oddam. Pobrežje, Zerkovska cesta 24. 3286

Dve sobi,

parketirani, kabinet, kopalnico in vrt oddam takoj. Naslov v upravi Večernika. 3288

Bučno olje,

sveže od nove žetve priporoča J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Taborska ulica. 3284

Malo stanovanje,

dve sobi (v eni se lahko kuha) s stekleno verando oddam eni ali dvema osebam, opremljeno ali prazno. Meljska cesta 59/I. 3296

Strojni-ažur,

entlanje, predtiskanje, nabiranje zank pri nogavicah hitro in ceneno! Rupnik, Slovenska ulica 20. 3204

Izposojamo

gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501

Lokale in eno garažo

takoj oddam v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 2827

Jos. Tichy i Dr.

Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaža elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni cenil. 1603

Prva mariborska zasebna kuhinja,

Slovenska ulica št. 28, pod spretnim vodstvom, sprejme še abonente. Za obilen obisk se priporoča lastnica. 3021

Najceneji brivec »Koštomaj«,

Milnska 8. Britje 2. Striženje 4. 3187

Prodam

poceni dobro možko kolo. Studenci, Dr. Krekova ulica 2. 3267

Mali vinski sodčki

na prodaj. Radvanjska cesta 29. 3275